

ULUSAL HUKUK DÜZENLEMELERİ VE YALAN HABER

2. Gün 3. Oturum

13 Kasım 2022 Pazar 13.00-14.30

Prof. Dr. Artun Avcı

Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi

DERS ÖĞRENME ÇIKTILARI

- 1- Dersin sonunda katılımcılar medyada yalan haberle ilgili ulusal hukuki düzenlemelerini tanımlar.
- 2- Yalan haberle ilgili internet ve sosyal medyanın ayırt edici özelliklerini açıklar.
- 3- Geleneksel medya, internet ve sosyal medyada yalan haberle mücadele için getirilen tedbirleri, davaları ve hakları açıklar.
- 4- Geleneksel medya, internet ve sosyal medyada yalan haber ile mücadelede getirilen düzenlemelerde iletişim/ifade özgürlüğü ve kamu yararı dengesinin kurulmasının önemini açıklar.

GİRİŞ

Yalan haber ya da haber çarpıtma olgularının basının kamuoyunun taşıyıcısı, kamusal tartışmanın genişleticisi, kamusal alanın oluşturucusu idealini terk etmeye başladığı ve giderek tüketim kültürünün bir aracı haline geldikleri zaman diliminden itibaren var olduğu söylenebilir. Bu zaman dilimini 19.yüzyılın ikinci yarısındaki ticarileşme ve metalaşma süreçleriyle başlatmak mümkündür. Öyleyse yalan haberciliğin, manipülasyonun, rıza üretmenin ve propagandanın yeni olgular olmadığı söylenebilir. Yeni olan ise 21. yüzyılın ilk çeyreğinde sosyal ağ platformları adı verilen Facebook, Instagram, Twitter, Youtube vb. Dijital mecralarda yanlış bilgilerin, yanıltıcı enformasyonun ve yalan haberlerin hızı, boyutu, muazzam çoğalması ve yaygın tüketimidir. Yeni medya teknolojilerinin, internetin, sosyal ağların ve yeni iletişim biçimlerinin etkisi haberin/enformasyonun üretimi, dağıtımı ve yaygınlaştırılmasını kolaylaştırmış, sayısal olarak arttırmıştır. Özellikle ağlar, esnek, dinamik ve yatay özellikleri ile yalnızca fikir beyanını hızlandıran etkili bir mecra ortamı oluşturmakla kalmamakta; duyuları, düşünceleri, eylemleri ve dünyayı algılama biçimlerini de değiştirmektedir.

Bu noktada sosyal ağların anlık, hızlı enformasyona erişim sağlaması, haber üretimi ve dolaşımını kolaylaştırmaktadır. Bu olgu niceliksel bir artışa yol açarken, içerik ürünlerinin niteliksel gerilemesini de beraberinde getirmektedir. Özellikle kötü niyetli, manipülatif ve kışkırtma amaçlı kullanımlar yeni iletişim ortamlarında ve sosyal ağlarda yalan, yanıltıcı, yanlış haberlerin ve ayrıca nefret söyleminin çok hızlı yayılmasına neden olmaktadır.

Geleneksel medya, internet ve sosyal ağlar hak ve özgürlüklerle birlikte düşünülmesi gereken ortamlardır. Bu noktada kamu otoritelerinin müdahaleden kaçınması yükümlülüğü olan “negatif özgürlük” alanı içerisinde yer alır. Başta ifade ve iletişim özgürlüğü olmak üzere özel hayatın gizliliği, kişisel hakların korunması, kişisel mahremiyet, kişisel verilerin korunması, bilgi edinme ve yayma hakkı, insan haklarına saygı gibi haklar çerçevesinde bu alanın düzenlenmesi gerekir. Medya söz konusu olduğunda kamu otoritelerinin yalnızca

“negatif sorumluluğu/yükümlülüğü” yeterli değildir. Kamu otoritesi yalnızca müdahaleden kaçınmakla, hak alanına dokunmamakla yetinemez. Uluslararası ve ulusal hukuk düzenlemeleri çerçevesinde kamu otoritelerinin ifade, iletişim ve basın özgürlüğünün güvence altına alınmasında pozitif yükümlülükleri de vardır. Buradan şu sonuç çıkar: yalan haberin hem geleneksel medyada hem internet/sosyal medyada engellenmesi ile ilgili her yasal düzenleme, ifade ve iletişim özgürlüğünü tehdit etmemeli; kişilik hakları ve ifade özgürlüğü dengesini gözetmeli, ölçülülük/orantılılık ilkesine uygun olarak kamu yararını ve iletişim özgürlüğünü aynı anda güvence altına alacak bir anlayışla yapılmalıdır.

1. YALAN HABERLE İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER

Medya Hukuku ile ilgili mevzuatın geneline bakıldığında Yargıtay içtihatlarıyla da biçimlenen yalan haberle ilgili düzenlemeler haberin hukuka uygunluk şartlarını taşıması gerektiği fikrini içermektedir. Haberler yalan ve yanıltıcı bir içerikte olduğunda kişinin haklarını ihlal edebilir ve kişi maddi veya manevi zarara uğrayabilir. Bu durumda hakları ihlal edilen kişi Medeni Kanun’un 24. maddesinde “hukuka aykırı olarak şahsiyet hakkına tecavüz” ve Borçlar Kanunu’nun 49. Maddesine dayanarak maddi ve manevi tazminat hakkını kullanabilir. Basın yayın faaliyeti hukuka uygunluk şartları taşıyorsa basın özgürlüğü ilkesi çerçevesinde faaliyetini sürdürecektir. Elbette bir yayın bu hukuka uygunluk şartlarının aynı anda hepsine birden sahip olmalıdır. Birisi açısından bulunan bir eksiklik yayını hukuka aykırı hale getirir. Buna göre basın yayın faaliyetinin hukuka uygunluk şartları aşağıdaki gibidir:

a. Haber Gerçek Olmalıdır

Herhangi bir olayın haber haline gelmesi andaki belirli biçimine uygunluğunu ifade eder. Haber doğru olmalı, yani gerçeğe uygun bulunmalıdır. Olay açıklaması olarak nitelendirilen haber ya da eleştiri gerçeklere uyuyor ise bu faaliyet hukuka uygundur. Gerçeklere uymayan, doğru olmayan her türlü haber veya eleştiri, kişilik haklarına zarar verdiği takdirde hukuka aykırıdır. Basının doğru ve gerçeğe uygun olarak haber vermesi gereği Yargıtay 4.HD.’nin T.19.2.1971, E.10412 / K. 1515 sayılı kararında ifade olunmuştur:

“Basın özgürlüğünün amacı, kamuyu ilgilendiren işlerde gerçeğe uygun olarak haber vermeyi sağlamaktır. Basın yolu ile bir kimseye karşı ithamlar ileri sürülürken dayandıkları olayların doğru olması gerekir. Öyle ki, gazetecinin yayınladığı olayların doğruluğunu araştırma ödevi vardır... Şeref ve onur gibi değerlere ilişkin, toplumda gülünç duruma düşüren, hakkında nefret ya da hor görme duygularının beslenmesine ve bu yolda dürüst yurttaşlar gözünde küçülmesine yol açacak nitelikte haberlerin, ciddilik ve iyi inançla incelenip soruşturulmadan ve gerçeğe ne derecede uygun olduğu üzerinde durulmadan kamuoyuna sunulması hukuka aykırıdır.”

Haberin doğruluğunu ve gerçeklerle bağdaşır bağdaşmadığının belirlenebilmesi orta düzeyde bir okuyucu kitlesinin bundan edindiği objektif kanıya bağlıdır. Basının sorumlu olduğu gerçeklik “görünen gerçekliktir. Görünen gerçeklik, maddi ve kesin gerçeklikten farklıdır. Gazeteciden yargıç gibi, müfettiş ya da savcı gibi o anda beliren olayın haber haline dönüşmesinde derinliğine araştırması beklenemez. Basın, o an için bilinen ve orta düzeydeki okuyucu ya da izleyici açısından kabul edilebilir bir gerçeklik temeli üzerinde haber yapabilir.

“Basın objektif sınırlar içinde kalmak suretiyle olay ve konu ile ilgili olan, görünen, bilinen her şeyi araştırıp olayları olduğu biçimi ile yapılmamalıdır. Buradaki gerçeklik somut gerçeklik olarak değil, o anda belirlenen ve var olan olayın haberin yapıldığı andaki belirli biçimine uygunluk şeklinde anlaşılmalıdır.” Yargıtay Hukuk Genel Kurulu E. 2001/4-1000 K.2002/25 T. 30.1.2002

b. Haber Güncel Olmalıdır

Kamu yararı bir haberin en kısa süre içinde verilmesi halinde var kabul edilir. Basın yolu ile bir kişi ile ilgili olay açıklamasının geçmişte kalması, güncel olmaması yayını hukuka aykırı hale getirir. Güncelliğini kaybeden bir olay “haber” olmaktan çıkar, üzerinden uzun süre geçtikten sonra, haber, eleştiri ya da yorum yayınlanırsa, kamu yararından söz edilemez. Yargıtay 4. Hukuk Dairesi’nin T. 19.1.1988, E. 8085, K.334 sayılı kararında şu şekilde yer almaktadır:

“Davaya konu olan yazıda, köşe yazarı, içinde bulunulan günlerin tasa verici olduğu düşüncesini “Olmuşuz Dumanaltı” başlığı altında işlemiş ve bu arada davacıyı amaçlayarak “N.B. diye bir milletvekilinin usulsüz para aldığını” vurgulamıştır. Para alınma iddiası, 1983 yılındaki bir olaya ilişkindir. Davacı partisinin kuruluş aşamasında iken bağış olarak aldığı 170.000 lirayı kayıtlara geçirmedeği yolundaki bir yakınmayla karşılaşmıştır. O zaman hakkında soruşturma açılmış ve aklanmıştır. Dava konusu yazı ise, 1987’de yayınlanmıştır... Somut olayda, davacının dört yıl önce karşılaştığı ve aklandığı bir iddianın yeni bir haber ve sanki olay gerçekmiş gibi verilmesinde hukuka aykırılık açıktır”

c. Haberde Kamu Yararı Bulunmalıdır

Basının yaptığı faaliyetin hukuka uygun kabul edilebilmesi için her şeyden önce basının kamu yararına uygun bir amaç için hareket etmiş olması gerekir. Yargıtay 4.HD. T. 26.12 1977, E. 1976/9260, K. 12506, sayılı kararında bu konuda şu yargıya varmıştır:

“Basının görevi, toplumu daha doğru bir deyimle genel yararı ilgilendiren ya da ilgilendirmesi gereken tüm olaylar hakkında, halkı objektif ve gerçekleri aydınlatacak bir biçimde aydınlatmak, çeşitli sorunlarda kamuoyunu düşünmeye sevk edecek tarzda tartışmalar açmak; onu toplumsal ve siyasal oluşumlar üzerinde doğru ve gerçeğe uygun bilgilerle donatmak, yöneticileri eleştirmek ve uyarmak ve bireyleri, içinde yaşadığı toplumun ve tüm insanlığın sorunları bakımından bilinçlendirmektir. O halde, basın, halka ulaştırılmasında kamu yararı bulunan haberleri zamanında ve gereken ayrıntıları ile ve doğru olarak toplayıp topluma ulaştırdığı, böylece kamuoyunun serbestçe oluşumunu sağladığı (AY. m. 26) ve önemli olarak da kamu gücünü elinde tutanlar üzerinde toplumun denetim aracı olduğu sürece bir kamu görevi niteliğindeki fonksiyonunu eksiksiz yerine getirmiş olacaktır.”

Özellikle siyasetçiler, üst düzey yöneticiler ve ünlü kişilere yönelik eleştiri ve haberlerde kamu yararının olduğundan söz edilebilir. Habere konu olan kişinin toplumsal konumu ne kadar önemli ise ve kişinin gördüğü fonksiyon ne kadar önemli ise o kişi ile ilgili haberlerin bilinmesinde o kadar büyük kamu yararı vardır. Haber veya eleştiri, bu kimselerin kişilik hakları ile bağdaşmasa bile, kamu yararı unsuru bulunduğu takdirde bu haber ve eleştiri hukuka uygun olacaktır.

d. Haber Söylemi Dengeli Olmalıdır (Uygun Amaç İçin Uygun Araç)

Haber gerçeği yansıtırsa bile kullanılacak dil ve ifadenin, yorumun ölçülü ve dengeli olması gerekir. Haberin veriliş tarzı, haberde kullanılan ifade ve üslup kişilik hakkının ihlaline yol açabilir. Basın açıklamasının özü ile veriliş biçimi arasında uygun bir denge ve fikri bağ bulunmalıdır. Başka bir anlatımla amaca ulaşabilmek için en uygun ve en elverişli araç kullanılmalıdır. Bu konuda kullanılan ifade, cümle ve kelimeler, aşağılayıcı, incitici, küçük düşürücü nitelikte olmamalıdır. Haberin veriliş tarzında haber amacı aşılsa haber hukuka aykırı olacaktır. Yargıtay 4. Hukuk Dairesi, 21.4.1972, 2833 Esas, 3665 Karar sayılı kararında haberin yayınında uyulacak ölçüleri şu şekilde ifade etmiştir:

“...Haber verme ödevi, meslek anlayışının objektif, genel ölçü ve sınırlar içinde, fakat belirtilen kişilik ve anlayışa bağlı yorumlar nedeniyle birbirinden pek az ayrı bir uygulanma gösterir. Haber vermede ölçü; yasanın sağladığı hak ve hukukun sağladığı, sınırlar, eylemler ve maddi olanaklar, mesleki kurallar, görev ciddiliği gibi kriterlerle belirir. Bu ölçülerin dışında haberde, kullanılan sözler, resimler, sunuluş ve sayfaya konuluş biçimi, gireceği sahife, birbirinden pek az farklılık gösterebilir. Bu normal ölçüler dışında bir haberin, öneminden ve ciddilik duygularından uzak, meslek anlayışına göre konulacağı yer bakımından ve konulan sözlerin niteliği ve toplam tutarı ve dengeli bir biçimde sunuluşu açısından belli bir amaca yönelince, (kamu) görevinden söz edilemez”

2. KİŞİLİK HAKLARI VE YALAN HABERE KARŞI KORUYUCU DAVALAR VE İLGİLİ HAKLAR

a. Tecavüzün Önlenmesi Davası

Bu dava, kişilik değerlerine karşı hukuka aykırı bir tecavüz henüz başlamadan önce muhtemel saldırıyı önlemeye yönelik bir davadır. Bununla birlikte, önleme davasının açılabilmesi için tecavüz yani saldırı tehlikesinin yakın ve ciddi olması gerekmektedir. Anılan dava eda davası niteliğindedir ve yapmama yükümlülüğü içermektedir. (Akıntürk, 2008).

b. Tecavüzün Durdurulması Davası

Bu dava fiilen başlamış ve devam etmekte olan hukuka aykırı yayının sona erdirilmesine yönelik bir davadır. Basın yoluyla yapılan ihlallerde basılmış eser satışta mevcut olduğu sürece kişilik hakkı ihlali devam etmektedir. Bu şekilde etkisi devam eden basın açıklamalarına karşı ise saldırının durdurulması (tecavüzün Men'i) davası açılabilir (Zeytin, 2008).

c. Tespit Davası

Kişilik hakkı ihlal edilen kişi, saldırı sona ermiş olsa bile etkileri devam eden saldırının hukuka aykırılığının tespitini isteyebilir. Buna göre sona ermiş olsa bile tecavüzün hukuka aykırılığı mahkeme yolu ile tespit ettirilebilir (Zeytin, 2008).

d. Maddi Tazminat Davası

Medya yoluyla yapılan saldırı ile ortaya çıkan maddi zararı giderme amacına yönelik bir davadır. Kanun, bu davanın şartları olarak, kişilik değerine karşı haksız bir saldırı bulunmasını, saldırıda bulunanın kusurlu olmasını, saldırı dolayısıyla maddi bir zarar oluşmasını ve nihayet zararlar saldırı arasında uygun bir illiyet bağı kurulmasını gerekli kılmaktadır. Maddi tazminat davasının açılabilmesi için, ortada bir parasal zararın bulunması gerektiğinden, zararın giderilmesi de ancak parayla gerçekleştirilebilir (Öngören, 2012).

e. Manevi Tazminat Davası

Basın yoluyla kişilik hakkı zarara uğratan kişi, yapılan saldırı nedeniyle iç dünyasında çektiği acı ve duyduğu üzüntünün karşılığında manevi tazminat talebinde de bulunabilecektir (Medeni Kanun m. 25). Manevi tazminat davasının açılabilmesi için; kişilik değerine yönelik haksız bir saldırı bulunmalı, saldırıda bulunan kusurlu olmalı, saldırı (tecavüz) dolayısıyla manevi bir zarar oluşmalı ve doğan zarar ile saldırı arasında yine uygun illiyet bağı bulunmalıdır. (Akıntürk, 2008).

3. CEVAP VE DÜZELTME HAKKI

Cevap ve düzeltme hakkı, basın/medya özgürlüğünün kötüye kullanılmasının önüne geçmek amacıyla, kişi veya kuruluşlara kişilik haklara dayanarak yanlış, yanıltıcı, yalan haberleri düzeltme imkânı sağlayan bir haktır. Anayasanın 32. maddesi ile teminat altına alınan bu hak, Basın Kanunu'nun 14. maddesi ile Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun'un 28. Maddesinde ve 5651 sayılı İnternet Kanunu'nun 9. maddesinde düzenlenmiştir

a. Basın Kanunu Yönünden

5187 Sayılı Basın Kanunu m.14'e göre cevap ve düzeltme hakkı sadece süreli yayımlar için kabul edilmiştir. Şeref ve haysiyeti ihlal eden yayımlar ile gerçeğe aykırı yayımlar neticesinde zarar gören kişi bu haktan yararlanabilecektir. Son olarak 13.10.2022 tarihinde Meclis Genel Kurulu'nda kabul edilen 7418 sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 5187 sayılı Kanunun 14'üncü maddesinin birinci fıkrasına eklenen ifadeyle bu hak internet haber siteleri için de kullanılabilir. Buna göre; "İnternet haber sitelerinde ise zarar gören kişinin düzeltme ve cevap yazısını; sorumlu müdür, hiçbir düzeltme ve ekleme yapmaksızın, yazıyı aldığı tarihten itibaren en geç bir gün içinde, ilgili yayının yer aldığı sayfa ve sütunlarda, URL bağlantısı sağlanmak suretiyle, aynı puntolarla ve aynı şekilde yayımlamak zorundadır."

b. Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun Yönünden

6112 sayılı Kanun'un 28. maddesine göre; kişilik haklarına saldırı teşkil eden yayımlar ile gerçeğe aykırı olduğu iddia edilen yayımlar neticesinde zarar gören gerçek ve tüzel kişiler cevap ve düzeltme hakkından faydalanabilecektir. Basın Kanunundan farklı olarak, kişilik haklarına saldırı teşkil eden yayımlardan bahsedilerek şeref ve haysiyet dışındaki kişisel değerler de bu hak kapsamına alınmıştır.

c. İnternet Kanunu Yönünden

5651 sayılı Kanunun 9. Maddesine göre “internet ortamında yapılan yayın içeriği nedeniyle kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden” gerçek ve tüzel kişiler ile kurum ve kuruluşlara iki seçimlik hak tanınmıştır. Bunlardan ilki içerik sağlayıcısına, buna ulaşamaması hâlinde yer sağlayıcısına başvurarak uyarı yöntemi ile içeriğin yayından çıkarılmasını istemek ya da doğrudan sulh ceza hâkimine başvurarak içeriğe erişimin engellenmesini talep etmektir. Kişilerin talepleri içerik ve/veya yer sağlayıcısı tarafından en geç 24 saat içinde cevaplandırılacaktır.

4. CEZA KANUNU DEZENFORMASYON VE YALAN HABER DÜZENLEMESİ

Medya yoluyla yapılan ihlallerde kişi ceza hukuku açısından da kişilik hakkının korunmasını talep edebilir. Buna göre kişilerin özel hayatının gizliliğini ihlâl eden kimse, altı aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile (TCK. m. 134) ve kişiler arasındaki haberleşmenin gizliliğini ihlal eden kimse, hapis veya adli para cezası ile cezalandırılabilir. (TCK. m. 132). Son olarak 13.10.2022 tarihinde Meclis Genel Kurulu’nda kabul edilen 7418 sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’na 217’nci maddesini değiştiren maddeye göre:

“Sırf halk arasında endişe, korku veya panik yaratmak saikiyle, ülkenin iç ve dış güvenliği, kamu düzeni ve genel sağlığı ile ilgili gerçeğe aykırı bir bilgiyi, kamu barışını bozmaya elverişli şekilde alenen yayan kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

(2) Fail, suçu gerçek kimliğini gizleyerek veya bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlemesi hâlinde, birinci fıkraya göre verilen ceza yarı oranında artırılır.”

Yalan haberle ilgili bu düzenlemenin ölçülülük/orantılılık ilkesine uygun olup olmadığı kamu yararını ve iletişim özgürlüğünü aynı anda güvence altına alacak bir anlayışla yapıp yapılmadığı tartışmalıdır. Yalan haberle ilgili olarak yapılacak düzenlemelerde kanun maddesinin açık, anlaşılır, öngörülebilir, idari ve yargı organlarına keyfi takdir yetkisi vermeyen hukukun üstünlüğüne bağlı olması gerekmektedir.

SONUÇ

Ulusal mevzuatta kişilik hakları ve basın özgürlüğü normlar hiyerarşisi çerçevesinde aynı düzlemde korunmaktadır. Bu iki hak arasındaki hukuki dengenin iyi oluşturulması gerekmektedir. Eğer kamunun üstün yararı gerektiriyorsa, ölçü ve sınır aşılardan kişilik hakları göz ardı edilebilir. Yargı organları bu dengeyi hukuka uygun oluşturmalıdır. Kamu otoritesi de geleneksel medya ve internet ortamında hukuka aykırı içerikler konusunda gerekli yasal ve idari tedbirleri almak zorundadır. Demokratik bir toplumun gerekliliği, kamu otoritesinin bu tedbirleri alırken hukuk devleti ilkelerine, ifade özgürlüğünün korunması ilkesine ve insan haklarına saygı ilkesine uygun bir şekilde hareket etmesidir.

Yalan haber ve kişilik hakları ile ilgili 5651 sayılı İnternet Kanunu düzenlemelerinin ve son olarak 13.10.2022 tarihinde Meclis Genel Kurulu’nda kabul edilen 7418 sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un “güvenlik eksenli” bir çerçeve içinde gerçekleştiği; yani “güvenliğin” hak ve özgürlüklerin (iletişim özgürlüğünün)

önünde geldiği eleştirileri dile getirilmektedir. 2007 yılından beri yürürlükte olan 5651 sayılı Kanun'a göre verilen erişimin engellenmesi kararları, uluslararası hukuk düzeninde yerleşmiş demokratik toplum, meşruiyet ilkesi, ölçülülük ilkesi ve ceza sorumluluğun şahsiliği ilkesini ihlal ettiği eleştirileri artmıştır. Yargı organlarının ve idari organların iletişim özgürlüğüne yönelik "orantısız/ölçüsüz" müdahalelerinin Anayasaya, hukuk devleti ilkesine ve Türkiye'nin uymakla yükümlü olduğu AİHS'ye, Medeni ve Sosyal Haklar Sözleşmesine, BM İnsan Hakları Bildirgesi vb. uluslararası sözleşmelere ve zorunlu yargı yetkisi olarak kabul ettiği AİHM içtihatlarına aykırılık oluşturduğu yönünde eleştiriler de vardır. Bu noktada yeni düzenlemelerde idari ve yargı birimlerine yalan, yanlış ve yanıltıcı bilgiler ve kişilik haklarının ihlaline yönelik müdahalelerde bulunmasını sağlayacak "aşırı takdir yetkileri" tanındığı yönünde eleştirilerin arttığı görülmektedir. Yurttaşların hak ve hürriyetlerinin, kişilik haklarının, özel hayatın gizliliği hakkının ya da iletişim ve ifade özgürlüğünün korunması yalnızca kamu otoritesinin, idari kurum ve kuruluşların yetki ve hâkimiyetinin artırılmasıyla sağlanamayacağı açıktır. Yurttaşların da özellikle nefret söyleminin engellenmesi ve hak ve özgürlüklerinin korunması konusunda sorumlulukları olduğu açıktır. Kamu otoritesinin suç taşıyan içerikleri engellerken her zaman göz önünde bulundurması gereken nokta: ifade ve iletişim özgürlüğünün korunması ilkesidir. Bu nedenle Kanun değişikliklerinin ortaya çıkarmış olduğu/çıkaraacağı sonuçların tam tersine suç içeriklerine yönelik "meşru" müdahaleler, kişilik hakları ile iletişim özgürlüğü arasındaki dengeyi gözetmek ve yurttaşların iletişim hakkını geliştirmek için olmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akıntürk, Turgut, Medeni Hukuk, İstanbul 2008,
- Avcı Artun, Türkiye'de İnternet ve İfade Özgürlüğü, Legal Yayıncılık, İstanbul 2013
- Ayan, Mehmet, Medeni Hukuka Giriş, Konya 2003.
- Eren, Fikret, Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, İstanbul 2003.
- Erman – Özek, Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, İst. 1994
- Kartal Bilal, Basın-Yayın Yoluyla Kişilik Haklarına Saldırı ve Hukuki Sorumluluk, Yargıtay Dergisi Cilt 23 Ocak-Nisan 1997 Sayı:1-2
- Kayıhan, Şaban, Medeni Hukuk Bilgisi, Ankara 2009
- Kılıçoğlu, Ahmet, Şeref Haysiyet ve Özel Yaşama Basın Yoluyla Saldırlardan Hukuksal Sorumluluk, Ankara 1993.
- Öngören, Gürsel, Medya ile Mücadele Rehberi, Çınar Yayınları, 1998, İstanbul
- Öngören, Gürsel, Basın Hukuku, <http://www.hukukcu.com/bilimsel/kitaplar/ongorenbasinhukuk/endeks.htm>, (15.03.2012).
- Öztan, Bilge, Medeni Hukukun Temel Kavramları, Ankara 1998.
- Reisoğlu, Safa, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2006.
- Zeytin, Zafer, Türk Medeni Hukuku, Ankara 2008

MAHKEME İÇTİHATLARI

Yargıtay 4.HD. T.19.2.1971, E.10412 / K. 1515 sayılı kararı

Yargıtay 4. HD. T. 21.4.1972, 2833 Esas, 3665 Karar sayılı kararı

Yargıtay 4.HD. T. 26.12 1977, E. 1976/9260, K. 12506, sayılı kararı

Yargıtay 4. HD T. 19.1.1988, E. 8085, K.334 sayılı kararı

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu E. 2001/4-1000 K.2002/25 T. 30.1.2002 tarihli kararı